

Apel
Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej i Sygnatariuszy (do uzupełnienia po
zaakceptowaniu treści apelu)
z dnia 20 lutego 2019 r.

do Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego

w sprawie koniecznego wzmocnienia finansowo-kadrowego Inspekcji
Weterynaryjnej oraz w sprawie zapowiedzianej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju
Wsi „reformy systemu nadzoru weterynaryjnego”.

W dniu 20 lutego 2019 roku odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej w poszerzonym składzie poświęcone omówieniu bieżącej sytuacji i podjęciu wspólnych działań w sprawie zapowiedzianej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi „reformy systemu nadzoru weterynaryjnego” oraz w sprawie koniecznego wzmocnienia finansowo-kadrowego Inspekcji Weterynaryjnej. W posiedzeniu Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej udział wzięli także przedstawiciele Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyk „MedicusVeterinarius”, Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pracowników Inspekcji Weterynaryjnej oraz NSZZ „Solidarność” Sekcja Krajowa Pracowników Weterynarii.

W wyniku analizy bieżącej sytuacji my, niżej podpisani sygnatariusze, z zadowoleniem przyjmując od lat wnioskowany przez środowisko lekarzy weterynarii i innych pracowników Inspekcji Weterynaryjnej zamiar odzieszczenia na poziomie wojewódzkim (pionizacji) Inspekcji Weterynaryjnej, zwracamy się z apelem o:

1. Zagwarantowanie w budżecie Państwa środków finansowych w wysokości 160 mln zł na zdecydowane wzmocnienie kadrowo-finansowe Inspekcji Weterynaryjnej do poziomu wynagrodzenia w wysokości średniej krajowej dla rozpoczynających karierę zawodową lekarzy weterynarii z zapewnieniem im drogi dalszego awansu finansowego. Podkreślamy, że nie do zaakceptowania jest fakt, iż w powiatowym inspektoracie weterynarii zarobki kształtują się na poziomie 2,5 – 3,0 tys. zł brutto, a lekarze weterynarii odchodzą z pracy z przyczyn ekonomicznych oraz że w 50% naborów na istniejące wakaty nie wpływa żadna aplikacja. W rezultacie praktycznie w każdym powiecie występują braki kadrowe, a w niektórych inspektoratach pracuje zaledwie jeden lekarz weterynarii, co uniemożliwia efektywną realizację zadań inspekcji. Powoduje to nie tylko zagrożenie dla bezpieczeństwa zdrowia publicznego, ale jest także realnym zagrożeniem dla wycenianego na około 30 mld euro eksportu do krajów trzecich i handlu wewnątrzunijnego żywnością zwierzęcego pochodzenia. Należy zagwarantować Inspekcji

Weterynaryjnej odpowiednią do stale wzrastającej ilości zadań liczbę dobrze wynagradzanych etatów. Niezwykle istotnym jest także odpowiedni prestiż inspekcji i wsparcie ze strony rządzących. Konieczne jest docenienie lekarzy weterynarii chcących związać się z urzędowym nadzorem weterynaryjnym na wiele lat, wypełniających nałożone na nich zadania starannie i z poczuciem pewnej misji. To jest podstawa sprawnego funkcjonowania każdej inspekcji. Ponadto zwracamy uwagę, że brak zdecydowanej reakcji na sygnały o złej sytuacji kadrowej w Inspekcji Weterynaryjnej, będącej wynikiem zaniedbań płacowych, pracownicy tejże Inspekcji odbierają jako działania mogące doprowadzić do zniszczenia jej istniejących sprawnych struktur i skutecznego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności pochodzenia zwierzęcego.

2. Wzmocnienie nadzoru Inspekcji Weterynaryjnej poprzez zmiany przepisów szczegółowych, które umożliwią skuteczniejsze egzekwowanie prawa i wyciąganie konsekwencji wobec podmiotów nadzorowanych. W pierwszej kolejności powinno nastąpić uszczelnienie nadzoru weterynaryjnego poprzez przywrócenie narzędzi prawnych umożliwiających jego efektywne wykonywanie, a sukcesywnie odbieranych na przestrzeni lat przez kolejnych ministrów rolnictwa, takich jak:

- przywrócenie świadectw zdrowia na każdym etapie przemieszczania dla wszystkich zwierząt rzeźnych, zapewniając odpowiednie wynagrodzenia za tężardową czynność,
- ustanowienie, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”), instytucji lekarza weterynarii opiekującego się stadem. Przypominamy, że w tej kwestii rozporządzenie zaczyna obowiązywać z końcem 2019 roku,
- ~~wprowadzenie obowiązku poświadczenia przez lekarza weterynarii opiekującego się danym gospodarstwem wiarygodności łańcucha żywnościowego,~~
- wprowadzenie, wzorem niektórych państw UE powszechnego, obowiązkowego ubezpieczenia zwierząt gospodarskich,
- przywrócenie konkursów na stanowiska powiatowych lekarzy weterynarii oraz zastępców i wyłączenie ich z grupy wyższych urzędników państwowych poprzez uchylenie art. 52 pkt 3a ustawy o służbie cywilnej (związanego z nawiązaniem stosunku pracy na podstawie powołania) i przywrócenie im możliwości zawarcia umów na podstawie umowy o pracę,
- zmiana systemu podporządkowania Inspekcji Weterynaryjnej – zmiana podległości Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bezpośrednio Prezesowi Rady Ministrów jako niezbędnej dla sprawnego funkcjonowania i niezależności Inspekcji Weterynaryjnej. Aktualnie obowiązujący system prawny stwarza ewidentny konflikt interesów, gdyż Inspekcja Weterynaryjna prowadzi działania kontrolne wobec

podmiotów, których interesy reprezentuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi będący jednocześnie bezpośrednim zwierzchnikiem Głównego Lekarza Weterynarii.

3. Odstąpienie od zapowiadanych projektów całkowitej likwidacji wyznaczenia urzędowych lekarzy weterynarii do sprawowania nadzoru oraz badania zwierząt rzeźnych i mięsa jako najbardziej efektywnej pracy lekarzy weterynarii przez powiatowych lekarzy weterynarii. Planowane w ~~ostatnim czasie~~ przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmiany dotyczące sposobu sprawowania nadzoru nad badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa ~~w żadnym stopniu nie poprawią~~ wydadają się nieprzemyślane i pochopne, i mogą nie poprawić ~~poprawią~~ złej sytuacji, w jakiej znalazła się Inspekcja Weterynaryjna.

Wbrew informacjom medialnym pochodzącym z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przypominamy, że nadzór nad ubojem zwierząt rzeźnych sprawują urzędowi wyznaczeni lekarze weterynarii, a nie lekarze weterynarii w ramach prywatnej praktyki. Urzędowi wyznaczeni lekarze weterynarii posiadają status funkcjonariuszy publicznych, są chronieni prawem jako funkcjonariusze publiczni i są wynagradzani z budżetu państwa wg stawek określonych stosownym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W związku z powyższym urzędowy wyznaczony lekarz weterynarii jest niezależny finansowo i merytorycznie od podmiotu kontrolowanego (rzeźni) i podlega powiatowemu lekarzowi weterynarii. W świetle ostatnich zdarzeń na terenie powiatu Ostrów Mazowiecka wszystkim uczestnikom rynku: rolnikom, przetwórcom, lekarzom weterynarii oraz administracji państwowej powinno zależeć na zażegnaniu kryzysu, ~~a nie jego podsycaniu i wprowadzaniu rewolucyjnych zmian w funkcjonującym systemie~~. Zwracamy uwagę, że aby zastąpić jednego wyznaczonego urzędowego lekarza weterynarii, niezbędne jest przyznanie 1,5 do 2,0 etatów ze względu na obowiązujący przy „etatyżacji” Kodeks Pracy (8-godzinny dzień pracy, płatny urlop wypoczynkowy, itp.). ~~Wobec powyższego zapowiadane przez projektodawcę oszczędności środków budżetowych mogą okazać się iluzoryczne i oparte na nieuzasadnionym porównywaniu wysokości wynagrodzenia urzędowego lekarza weterynarii do wysokości wynagrodzenia pracownika etatowego bez uwzględnienia różnicy świadczeniom czasie pracy i kosztów pośrednich wynikających z zatrudnienia na etacie (13-ta pensja, składki ZUS, płatne urlopy, zwolnienia lekarskie, nakłady finansowe na stworzenia nowych miejsc pracy itd.)~~ Przypominamy, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w uzasadnieniu do Ustawy o Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności w końcu 2017 roku stwierdziło, że odstępuje od etatyżacji ze względu na jej koszt, który oszacowano wówczas na 727 mln zł. A zatem wszelkie planowane zmiany w funkcjonowaniu IW muszą uwzględniać idące za tym koszty, co nie zawsze było podkreślane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w oficjalnym przekazie. Przestrzegamy także przed skutkami zastąpienia w procesie badania zwierząt rzeźnych i mięsa urzędowych lekarzy weterynarii pracownikami pomocniczymi, gdyż w oczywisty sposób obniży to jakość nadzoru, przez co stworzy zagrożenie dla zdrowia publicznego, a także ze względu na obowiązujące przepisy prawa unijnego i światowego (Porozumienie w Sprawie Stosowania Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych), dla eksportu do krajów trzecich i handlu wewnątrzunijnego.

Pragniemy podkreślić, że jesteśmy otwarci na współpracę mającą na celu stworzenie rzeczywistych rozwiązań systemowych dobrych dla polskiej gospodarki zagrożonej utratą dobrej opinii o polskiej żywności na rynkach światowych i rozprzestrzenianiem się afrykańskiego pomoru świń. Jesteśmy przekonani, że tylko nasze wspólne działanie może przełożyć się na zapewnienie skutecznego nadzoru nad bezpieczeństwem zdrowotnym polskiej żywności oraz dbałości o dobro polskiego rolnika i konsumenta.

W związku z powyższym zwracamy się z prośbą o możliwość spotkania się z Panem Premierem w wyznaczonym przez Pana Premiera terminie celem szczegółowego przedstawienia rzeczywistej sytuacji Inspekcji Weterynaryjnej i wynikających z niej zagrożeń dla gospodarki kraju.

Sygnatariusze (jeśli zaakceptują treść apelu):

Jacek Łukaszewicz

Prezes Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej

Lech Rybarczyk

Przewodniczący NSZZ „Solidarność” Sekcji Krajowej Pracowników Weterynarii

Sara Meskel

Przewodnicząca Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pracowników Inspekcji Weterynaryjnej

Jacek Sośnicki

Przewodniczący Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyk „Medicus Veterinarius”

W imieniu Sygnatariuszy

Rozdzielnik:

Mateusz Morawiecki – Prezes Rady Ministrów

Do wiadomości:

Jan Krzysztof Ardanowski – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jarosław Sachajko – Przewodniczący Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi